BUZZ CHRONICLES > RELIGION
Saved by @Alex1Powell
See On Twitter

Twitter Thread by Ugra

Ugra
@_ugra_

THREAD ---->>

Today is Vaikuntha Chaturdashi. A day dedicated to both Lord Shiva & Maha Vishnu. The significance of this day and the vratha to be observed is described in a very detailed manner in the Kartikamasa mahatmya of the Vaishnava khanda in the Skanda puranam. (1)

On this very day during the Sathya yuga Lord Maha Vishnu went to Kashi to have a darshana of Mahadeva. Before proceeding for the darshana he took a bath at the Manikarnika ghat & in the process took a 1000 golden Lotus with him to

worship Shiva. (2)

॥ ॥ ब्रह्मोवाच ॥ ॥ शृणुयादूर्जमाहात्म्यं नियमेन शुचिः पुमान् ॥ उद्यापनफलं प्राप्य विष्णुलोके वसेच्च सः ॥ ३६ ॥ इति श्रीस्कांदे
महापुराण एकाशीतिसाहस्र्यां संहितायां द्वितीये वैष्णवखण्डे कार्तिकमासमाहात्म्ये व्रतोद्यापनविधिकथनंनाम चतुस्त्रिंशोऽध्यायः ॥ ३४ ॥
॥ ॥ ब्रह्मोवाच ॥ ॥ वैकुण्ठाख्यचतुर्दश्या माहात्म्यं ते वदाम्यहम् ॥ वालखिल्यैः पुरा प्रोक्तं संक्षेपेण शृणुष्व तत् ॥ १ ॥ ॥ वाल
खिल्या ऊचुः ॥ ॥ कार्तिकस्य सिते पक्षे चतुर्दश्यां समागमत् ॥ वैकुण्ठेशस्तु वैकुण्ठाद्वाराणस्यां कृते युगे ॥ २ ॥ रात्र्यां तुर्यांशशेषायां
स्नात्वाऽसौ मणिकर्णिके ॥ गृहीत्वा हेमपद्मानां सहस्रं वै ततोऽव्रजत् ॥ ३ ॥ अतिभक्त्या पूजयितुं शिवया सहितं शिवम् ॥ विधाय पूजां
वैश्वेशीं ततः पद्मैरपूजयत् ॥ ४ ॥ सहस्रसंख्यां कृत्वादावेकनाम्ना ततः परम् ॥ आरब्धं पूजनं तेन शिवस्तद्भक्तिमैक्षत ॥ ५ ॥ एकं पद्मं
पद्ममध्यान्निलीयाऽत्तं हरेण तु ॥ ततः पूजितवान्विष्णुरेकोनं कमलं त्वभूत् ॥ ६ ॥ इतस्ततस्तेन दृष्टं पद्मं तिष्ठति न क्वचित् ॥ कमलेषु
भ्रमो जातोऽथवा नामसु मे भ्रमः ॥ ७ ॥ क्षणं विचार्य स हरिर्नै मे नामभ्रमोऽभवत् ॥ पद्मे चैव भ्रमो जातो विचार्यैवं पुनःपुनः ॥ ८ ॥
सहस्रपद्मसंकल्पः पूजार्थं तु कृतो मया ॥ अर्च्यः कथं महादेव एकोनकमलैर्मया ॥ ९ ॥ यद्यानेतुं गमिष्यामि भंगः स्यादासनस्य

Vishnu took a 1000 lotuses to perform the Sahasranama for Shiva (1 lotus for 1 name). In order to test Vishnu's devotion, Shiva secretly takes away 1 lotus before the worship. Nearing the end of the Sahasranama, Vishnu realizes he is short by 1 lotus (3)

वैश्वेशीं ततः पद्मैरपूजयत् ॥ ४ ॥ सहस्रसंख्यां कृत्वादावेकनाम्ना ततः परम् ॥ आरब्धं पूजनं तेन शिवस्तद्भक्तिमैक्षत ॥ ५ ॥ एकं पद्मं
पद्ममध्यान्निलीयाऽत्तं हरेण तु ॥ ततः पूजितवान्विष्णुरेकोनं कमलं त्वभूत् ॥ ६ ॥ इतस्ततस्तेन दृष्टं पद्मं तिष्ठति न क्वचित् ॥ कमलेषु
भ्रमो जातोऽथवा नामसु मे भ्रमः ॥ ७ ॥ क्षणं विचार्य स हरिर्नै मे नामभ्रमोऽभवत् ॥ पद्मे चैव भ्रमो जातो विचार्यैवं पुनःपुनः ॥ ८ ॥
सहस्रपद्मसंकल्पः पूजार्थं तु कृतो मया ॥ अर्च्यः कथं महादेव एकोनकमलैर्मया ॥ ९ ॥ यद्यानेतुं गमिष्यामि भंगः स्यादासनस्य
तु ॥ अतः परं किं विधेयं चिन्तोद्विग्नो हरिस्तदा ॥ १० ॥ एकः प्रकार उत्पन्नो हृदयेऽस्य मुनीश्वराः ॥ पुण्डरीकाक्ष इत्येवं मां वदंति
मुनीश्वराः ॥ ११ ॥ नेत्रं मे पद्मसदृशं पद्मार्थे त्वर्पयाम्यहम् ॥ इति निश्चित्य मनसा दत्त्वा तर्जनिकां स तु ॥ १२ ॥ नेत्रमध्यात्तदु

Vishnu wondered if the shortfall in the lotuses was due to a error in counting of the lotuses or error in reciting of the 1000 names.

He concluded there has been no mistake in reciting the 1000 names. The mistake must've been the in counting the lotuses. (4)

Vishnu had resolved at the outset for a worship with a 1000 lotuses.

"How shall Mahadeva be worshiped when lotuses are short by one. If I go to fetch one, I will have to break the rule of continuous sitting. Now what should be done?"

Vishnu was worried with this thought (5)

Vishnu praised as Pundarikaksha by the Rishis i.e. the Lotus eyed one. In a stunning display of devotion, Shri Maha Vishnu proceeds to dislodge his own lotus shaped eye with his index finger & offers it to Shiva in place of the missing lotus. (6)

तु ॥ अतः परं किं विधेयं चिन्तोद्विग्नो हरिस्तदा ॥ १० ॥ एकः प्रकार उत्पन्नो हृदयेऽस्य मुनीश्वराः ॥ पुण्डरीकाक्ष इत्येवं मां वदंति
मुनीश्वराः ॥ ११ ॥ नेत्रं मे पद्मसदृशं पद्मार्थे त्वर्पयाम्यहम् ॥ इति निश्चित्य मनसा दत्त्वा तर्जनिकां स तु ॥ १२ ॥ नेत्रमध्यात्तदु
त्पाट्य महादेवस्तु पूजितः ॥ ततो महेश्वरस्तुष्टो वाक्यमेतदुवाच ह ॥ १३ ॥ ॥ महादेव उवाच ॥ ॥ त्वत्समो नास्ति मद्भक्तस्त्रैलोक्ये
सचराचरे ॥ राज्यं दत्तं त्रिलोक्यास्ते भव त्वं लोकपालकः ॥ १४ ॥ अन्यं वरय भद्रं ते वरं यन्मनसेप्सितम् ॥ अवश्यमेव दास्यामि नात्र
कार्या विचारणा ॥ १५ ॥ मद्भक्तिं तु समालंब्य ये द्विषंति जनार्दनम् ॥ ते मद्द्वेष्या नरा विष्णो व्रजेयुर्नरकं ध्रुवम् ॥ १६ ॥

Mahadeva moved by Maha Vishnu's gesture says there is no one in the 3 worlds that is as devoted to him as Vishnu is & declares him as the protector of the 3 worlds.

Shiva also declares that those who worship him but not Maha Vishnu will certainly fall into Naraka (7)

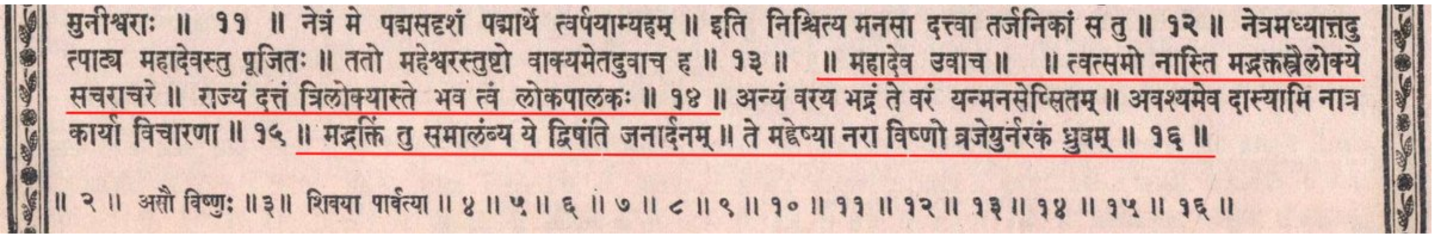
मुनीश्वराः ॥ ११ ॥ नेत्रं मे पद्मसदृशं पद्मार्थे त्वर्पयाम्यहम् ॥ इति निश्चित्य मनसा दत्त्वा तर्जनिकां स तु ॥ १२ ॥ नेत्रमध्यात्तदु
त्पाट्य महादेवस्तु पूजितः ॥ ततो महेश्वरस्तुष्टो वाक्यमेतदुवाच ह ॥ १३ ॥ ॥ महादेव उवाच ॥ ॥ त्वत्समो नास्ति मद्भक्तस्त्रैलोक्ये
सचराचरे ॥ राज्यं दत्तं त्रिलोक्यास्ते भव त्वं लोकपालकः ॥ १४ ॥ अन्यं वरय भद्रं ते वरं यन्मनसेप्सितम् ॥ अवश्यमेव दास्यामि नात्र
कार्या विचारणा ॥ १५ ॥ मद्भक्तिं तु समालंब्य ये द्विषंति जनार्दनम् ॥ ते मद्द्वेष्या नरा विष्णो व्रजेयुर्नरकं ध्रुवम् ॥ १६ ॥

॥ २ ॥ असौ विष्णुः ॥३॥ शिवया पार्वत्या ॥ ४ ॥ ५ ॥ ६ ॥ ७ ॥ ८ ॥ ९ ॥ १० ॥ ११ ॥ १२ ॥ १३ ॥ १४ ॥ १५ ॥ १६ ॥

Vishnu asks:

"O Maheshvara, the duty of protecting the three worlds has been assigned to me. Daityas are very haughty. They have enormous strength. How can they be killed by me?"

(8)

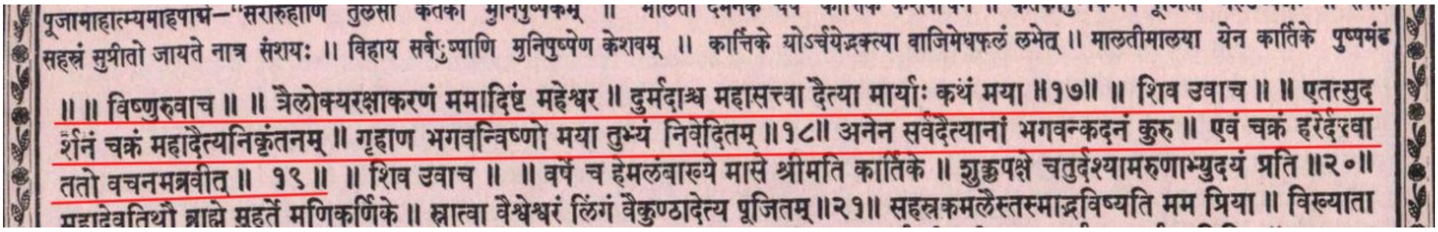
सहस्रं सुप्रीतो जायते नात्र संशयः ॥ विहाय सर्वपुष्पाणि मुनिपुष्पेण केशवम् ॥ कार्त्तिके योऽर्चयेद्भक्त्या वाजिमेधफलं लभेत् ॥ मालतीमालया येन कार्तिके पुष्पमंड
॥ ॥ विष्णुरुवाच ॥ ॥ त्रैलोक्यरक्षाकरणं ममादिष्टं महेश्वर ॥ दुर्मदाश्च महासत्त्वा दैत्या मार्याः कथं मया ॥१७॥ ॥ शिव उवाच ॥ ॥ एतत्सुद
र्शनं चक्रं महादैत्यनिकृंतनम् ॥ गृहाण भगवन्विष्णो मया तुभ्यं निवेदितम् ॥१८॥ अनेन सर्वदैत्यानां भगवन्कदनं कुरु ॥ एवं चक्रं हरेर्दत्वा
ततो वचनमब्रवीत् ॥ १९ ॥ ॥ शिव उवाच ॥ ॥ वर्षे च हेमलंबाख्ये मासे श्रीमति कार्तिके ॥ शुक्लपक्षे चतुर्दश्यामरुणाभ्युदयं प्रति ॥२०॥
महादेवतिथौ ब्राह्मे मुहूर्ते मणिकर्णिके ॥ स्नात्वा वैश्वेश्वरं लिंगं वैकुण्ठादेत्य पूजितम् ॥२१॥ सहस्रकमलैस्तस्माद्भविष्यति मम प्रिया ॥ विख्याता

To which Shiva answers :

"This discus Sudar■ana is capable of cutting down the great Daityas. It is given to you by me. O Lord Vi■■u, accept this. Work a havoc among Daityas with this, O Lord."

Shiva then hands the Sudarshana Chakra to Shri Maha Vishnu (9)

Since then Lord Shiva came to be known as Chakradanamurthi. It is one among the 25 manifestations of Lord Shiva known as Panchavimshatalilamurti. This event is depicted in stone at the Srikanteshwara swamy temple at Nanjangudu. (10)

https://t.co/61Yu3fLSxo

> 12) Chakaradanamurthi, also known as Vishnu Anugrahamurthi shows Lord Shiva wielding the Chakra in his right front arm & Vishnu worshipping him. pic.twitter.com/XSVYIjoU4x
>
> — Ugra (@_ugra_) September 4, 2019

Now regarding the details of the Vratha.

Lord Shiva says :

"In the year named Hemalamba, on the 14th day in the bright half of the glorious month of Karttika at the time of dawn, on the Tithi pertaining to Mahadeva (i.e. the 14th one) in the Brahma Muhurta.. (11)

शैनं चक्रं महादैत्यनिकृंतनम् ॥ गृहाण भगवान्विष्णो मया तुभ्य निवेदितम् ॥१८॥ अनेन सर्वदैत्यानां भगवन्कदनं कुरु ॥ एवं चक्रं हरदत्वा
ततो वचनमब्रवीत् ॥ १९ ॥ ॥ शिव उवाच ॥ ॥ वर्षे च हेमलंबाख्ये मासे श्रीमति कार्तिके ॥ शुक्लपक्षे चतुर्दश्यामरुणाभ्युदयं प्रति ॥२०॥
महादेवतिथौ ब्राह्मे मुहूर्ते मणिकर्णिके ॥ स्नात्वा वैश्वेश्वरं लिंगं वैकुण्ठादेत्य पूजितम् ॥२१॥ सहस्रकमलैस्तस्माद्भविष्यति मम प्रिया ॥ विख्याता
सर्वलोकेषु वैकुण्ठाख्या चतुर्दशी ॥२२॥ अन्यं वरं प्रयच्छामि शृणु विष्णो वचो मम ॥ पूर्वरात्रेषु ते पूजा कर्तव्या सर्वजातिभिः ॥२३॥ उप
वासं दिवा कुर्यात्सायंकाले तवार्चनम् ॥ पश्चान्ममार्चनं कार्यमन्यथा निष्फलं भवेत् ॥ २४ ॥ ग्राह्या तु हरिपूजायां रात्रिव्याप्ता चतुर्दशी ॥

.. you (Vishnu) took your bath in Manikarnika after coming here from Vaikuntha. Then the Linga of Vishveshvara was worshipped with a thousand lotuses. Hence it will become a favourite of mine. It shall be famous in all the worlds as Vaikuntha Chaturdashi" (12)

Shiva says:

Vishnu worship should be performed by persons of all castes. They shall observe fast during the day & perform Vishnu's worship in the evening. Afterwards Shiva's worship is to be performed. Otherwise Shiva's worship shall be futile. (13)

ततो वचनमब्रवीत् ॥ १९ ॥ ॥ शिव उवाच ॥ ॥ वर्षे च हेमलंबाख्ये मासे श्रीमति कार्तिके ॥ शुक्लपक्षे चतुर्दश्यामरुणाभ्युदयं प्रति ॥२०॥
महादेवतिथौ ब्राह्मे मुहूर्ते मणिकर्णिके ॥ स्नात्वा वैश्वेश्वरं लिंगं वैकुण्ठादेत्य पूजितम् ॥२१॥ सहस्रकमलैस्तस्माद्भविष्यति मम प्रिया ॥ विख्याता
सर्वलोकेषु वैकुण्ठाख्या चतुर्दशी ॥२२॥ अन्यं वरं प्रयच्छामि शृणु विष्णो वचो मम ॥ पूर्वरात्रेषु ते पूजा कर्तव्या सर्वजातिभिः ॥२३॥ उप
वासं दिवा कुर्यात्सायंकाले तवार्चनम् ॥ पश्चान्ममार्चनं कार्यमन्यथा निष्फलं भवेत् ॥ २४ ॥ ग्राह्या तु हरिपूजायां रात्रिव्याप्ता चतुर्दशी ॥
अरुणोदयवेलायां शिवपूजां समाचरेत् ॥ २५ ॥ सहस्रकमलैर्विष्णुरादौ यैः पूजितो नरैः॥ पश्चाच्छिवः पूजितश्चेज्जीवन्मुक्तास्त एव हि ॥ २६ ॥

For the purpose of the worship of Vishnu, the Chaturdashi extending to the night should be taken. The devotee shall worship Shiva at the time of dawn. (14)

सर्वलोकेषु वैकुण्ठाख्या चतुर्दशी ॥२२॥ अन्यं वरं प्रयच्छामि शृणु विष्णो वचो मम ॥ पूर्वरात्रेषु ते पूजा कर्तव्या सर्वजातिभिः ॥२३॥ उप
वासं दिवा कुर्यात्सायंकाले तवार्चनम् ॥ पश्चान्ममार्चनं कार्यमन्यथा निष्फलं भवेत् ॥ २४ ॥ ग्राह्या तु हरिपूजायां रात्रिव्याप्ता चतुर्दशी ॥
अरुणोदयवेलायां शिवपूजां समाचरेत् ॥ २५ ॥ सहस्रकमलैर्विष्णुरादौ यैः पूजितो नरैः॥ पश्चाच्छिवः पूजितश्चेज्जीवन्मुक्तास्त एव हि ॥ २६ ॥
सायं स्नात्वा पंचनदे बिंदुमाधवमर्चयेत् ॥ स्नात्वा यो विष्णुकांच्यां वाऽनंतसेनं समर्चयेत् ॥ २७ ॥ रुद्रकांच्यां ततः स्नात्वा प्रणवेशं समर्च
येत ॥ आदौ स्नात्वा वह्नितीर्थे यजेन्नारायणं ततः ॥ २८ ॥ रेतोदके ततः स्नात्वा केदारेशं समर्चयेत् ॥ आदौ स्नात्वा सूर्यपुत्र्यां वेणीमाधव

Devotees who worship Vishnu at the outset with a thousand lotuses and then Shiva afterwards are indeed living liberated souls. (15)

२॥ अन्यं वरं प्रयच्छामि शृणु विष्णो वचो मम ॥ पूर्वरात्रेषु ते पूजा कर्तव्या सर्वजातिभिः ॥२३
॥ पश्चान्ममार्चनं कार्यमन्यथा निष्फलं भवेत् ॥ २४ ॥ ग्राह्या तु हरिपूजायां रात्रिव्याप्ता चतुर्द
॥ २५ ॥ सहस्रकमलैर्विष्णुरादौ यैः पूजितो नरैः॥ पश्चाच्छिवः पूजितश्चेज्जीवन्मुक्तास्त एव हि ॥
॥ स्नात्वा यो विष्णुकांच्यां वाऽनंतसेनं समर्चयेत् ॥ २७ ॥ रुद्रकांच्यां ततः स्नात्वा प्रणवेशं
रायणं ततः ॥ २८ ॥ रेतोदके ततः स्नात्वा केदारेशं समर्चयेत् ॥ आदौ स्नात्वा सूर्यपुत्र्यां वेणी

Lord Shiva gives more details regarding the Vratha.

"After taking the bath in the evening in Pancanada (Panchaganga ghat), the devotee should worship Bindumadhava (original temple destroyed by barbarian aurangzeb). (16)

वासं दिवा कुर्यात्सायंकाले तवार्चनम् ॥ पश्चान्ममार्चनं कार्यमन्यथा निष्फलं भवेत् ॥ २४ ॥ ब्राह्मी तु हरिपूजायां रात्रिव्याप्ता चतुर्दशी ॥
अरुणोदयवेलायां शिवपूजां समाचरेत् ॥ २५ ॥ सहस्रकमलैर्विष्णुरादौ यैः पूजितो नरैः॥ पश्चाच्छिवः पूजितश्चेज्जीवन्मुक्तास्त एव हि ॥ २६ ॥
सायं स्नात्वा पंचनदे बिंदुमाधवमर्चयेत् ॥ स्नात्वा यो विष्णुकांच्यां वाऽनंतसेनं समर्चयेत् ॥ २७ ॥ रुद्रकांच्यां ततः स्नात्वा प्रणवेशं समर्च-
येत् ॥ आदौ स्नात्वा वह्नितीर्थे यजेन्नारायणं ततः ॥ २८ ॥ रेतोदके ततः स्नात्वा केदारेशं समर्चयेत् ॥ आदौ स्नात्वा सूर्यपुत्र्यां वेणीमाधव-
मर्चयेत् ॥ २९ ॥ जाह्नव्यां च ततः स्नात्वा संगमेशं प्रपूजयेत् ॥ सर्वाः श्रियस्तस्य वश्याः सत्यं विष्णो मयोदितम् ॥ ३० ॥ एवं तस्मै वरा-
न्दत्त्वा ह्यंतर्धानं ययौ शिवः ॥ तस्मात्सर्वप्रयत्नेन पूज्यौ हरिहरावुभौ ॥ ३१ ॥ कलौ दशसहस्राणि विष्णुस्त्यजति मेदिनीम् ॥ तदर्द्धं

... he who takes his bath in Vishnukanchi shall worship Anantasena. Thereafter he shall take his bath in Rudrakanchi and worship Pranavesha. (17)

First the devotee should take bath in Vaniteertha & then worship Narayana. Thereafter he should take bath in Retodaka & worship Kedaresha.

At the outset the devotee should take bath in Yamuna & worship Venimadhava. Then he should take bath in Ganga & worship Sangamesha (18)

This is the significance of Vaikunta Chaturdashi. This is followed by Kartika purnima tomorrow. Its is on Kartika purnima that Lord Shiva assumes the form of Tripurantakamurthi & slays evil asuras Tarakaksha, Vidyunmali & Kamalaksha (collectively known as Tripurasura) (19)

Today is the perfect occasion to chant the Vishnu Sahasranama followed by Shiva Sahasranama. The benefits to be had by performing them today increase by several manifolds.

This is said by Lord Shiva himself.

Vaikunta Chaturdasi good wishes to all of you once again (20)

/end